

Lausunto

07.10.2024

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvaillkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

En, tavoitteet eivät vastaa omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvaillkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

Tavoitteiden osalta selonteko tulisi liittää selkeämmin yleiseurooppalaisiin kulttuuripolitiikan tavoitteisiin, joihin olemme EU:ssa sitoutuneet. Näitä EU-Komission linjaamia tavoitteita ovat aktiivinen ilmastotyö, uusien digitaalisten kulttuurin käyttömuotojen haltuunotto, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja hyvinvointi, tasa-arvoiset mahdollisuudet ja demokratian edistäminen, sekä Euroopan brändin vahvistaminen globaalissa kilpailussa.

Kulttuurielämämme kohtaa kaikki yhteiskuntaan ja globaaliin todellisuuteemme vaikuttavat haasteet. Ympäristökatastrofit, nationalismin kasvu, segregaatiot, demokratian mureneminen ym. Miten kulttuurikentän osallisuutta näihin artikuloidaan ja miten kulttuurin voimaa ja mahdollisuuksia rakentaa parempaa tulevaisuutta tuetaan selonteossa, jää epäselväksi.

Kulttuurin tukemisen ja kulttuuripalveluiden kehittämiseksi EU:n komissio on linjannut toimenpideohjelmassaan New European Agenda for Culture tavoitteeksi kulttuurin valjastamisen sosiaalisen koheesion ja hyvinvoinnin edistämiseen ja linjannut tavoitteiksi sosiaalipolitiikan alueella

yhtäläisen osallistumisen mahdollisuuden turvaamisen, tuen taiteilijoiden liikkuvuuteen, sekä kulttuuriperinnön käyttämisen eurooppalaisen identiteetin rakentajana. Talouden sektorilla komissio linjaa tavoitteeksi taiteen ja luovuuden sisällyttämistä kaikkiin koulutustasoihin, myös jatkuvan oppimisen tavoitteisiin, taiteellisen tuotannon rahoitusesteiden poistamisen, sekä digitaalisten, yrittäjyys- ja perinne- ja erityistaitojen edistämisen. Tavoitteena on tukea kulttuuria sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen veturina, tukea kulttuurien välisyyttä ja yhteistyötä kulttuuriperintöjen alueella.

EU kulttuurin toimenpideohjelman 2023–2026 prioriteetteina on voimistaa kulttuurikenttää ja luovia aloja, vahvistaa osallisuutta kulttuuriin ja kulttuurin asemaa yhteiskunnassa, valjastaa kulttuurin voima planeetan kestävyttä varten ja vahvistaa kulttuurin ulkosuhteita EU:sta ulos. Näiden tavoitteiden sisällyttäminen kulttuuripolitiikan tavoitteisiin myös Suomessa loisi kunnianhimoisemman kuvan kulttuurin tehtävistä. Näitä tavoitteita ei tule jättää piiloon selonteon liitteisiin, vaan niiden tulee olla myös tavoitteiden tiivistä ydintä.

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Kulttuurin kukoistava toimintaympäristö [Esittävien taiteiden tukijärjestelmää tulisi TAIKEssa kehittää niin että taiteellisen lahjakkuuden (henkilökohtaiset apurahat) jälkeen keskityttäisiin taiteilijoiden edustamien yhteisöjen toiminnan tukemiseen (toiminta-avustukset) ennakoitavilla kasvukriteereillä. Toiminta-avustukset tulisi myöntää kolmessa portaassa (esim. 50K, 100K, 200K) kolmeksi vuodeksi ja taiteellisen ja organisatorisen kehittymisen myötä olisi mahdollisuus joko jatkaa samalla toiminnan tasolla tai siirtyä ylös tai alas. Selkeät kriteerit toivotulle kasvulle loisivat organisatorista tavoitteellisuutta ja myös kunniallinen toiminnan supistaminen olisi mahdollista. Toiminta-avustuksen piiriin tulisi päästä aiemmin, jotta mahdollisuus työllistää alalla toteutuisi. Nykyisin tanssitaiteen alalla toiminta-avustuksen piiriin pääsee vasta noin 45-vuotiaana taiteenharjoittajana. Yhteisö, joka saavuttaa toiminnassaan selkeät kasvutavoitteet voisi hakeutua vos-tuen piiriin. Vos-tuki tulisi myös irrottaa laskennallisista kaavoista ja siihen tulisi kehittää toiminnan progressiivisuuteen tähtäviä rahoitusportaita.]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

Zodiak – Uuden tanssin keskus on nykytanssin keskeinen tuotantotaho ja esitysalusta. Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa ja olemme kehittäneet toimintaamme ja suomalaisen tanssitaiteen kestävyttä perustoiminnan ja moninaisen hanketoiminnan avulla. Kotimaisen ja kansainvälisen kiertuetoiminnan näkymiä ja haasteita selvitimme yhdessä Tanssin talon ja Cirko – Uuden sirkuksen keskuksen kanssa Loisto-hankkeessa. Selvitystyön raportti toimenpide-ehdotuksineen on luettavissa ja ladattavissa Zodiakin nettisivulta,

https://www.zodiak.fi/sites/default/files/hanke/2023-06/Loisto_taitto_web.pdf. Jatkamme mielellämme koti- ja kansainvälisten osatuotanto- ja kiertuemallien kehittämisen edistämistä.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

-

Tenhula Ari
Zodiak – Uuden tanssin keskus